

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μια πιο υπεύθυνη πολιτική για το εμπόριο και τις επενδύσεις»

(2016/C 240/07)

Εισηγητής:	ο κ. Neale RICHMOND (IE/EPP), μέλος του κομητειακού συμβουλίου του Dun Laoghaire Rathdown
Έγγραφο αναφοράς:	Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Εμπόριο για όλους: προς μια πιο υπεύθυνη πολιτική για το εμπόριο και τις επενδύσεις COM(2015) 497 final

I. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. επικροτεί θερμά την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 14ης Οκτωβρίου 2015, με τίτλο «Εμπόριο για όλους - Προς μια πιο υπεύθυνη πολιτική για το εμπόριο και τις επενδύσεις», στην οποία αναγνωρίζεται το σημαντικό δυναμικό που διαθέτει το εμπόριο για την ανάπτυξη, την απασχόληση και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, καθώς και για τις επενδύσεις στην ΕΕ·
2. στηρίζει τη φιλοδοξία της Επιτροπής να διασφαλιστεί η δίκαιη κατανομή των ωφελιών της παγκοσμιοποίησης και η ελαχιστοποίηση του αρνητικού αντίκτυπου και υπογραμμίζει ότι, προκειμένου να δημιουργηθούν ίσοι όροι ανταγωνισμού, στις σύγχρονες εμπορικές συμφωνίες θα πρέπει να απαιτείται η ανάληψη πρόσθετων δράσεων πέρα από τη σταθεροποίηση των δασμών και η απόδοση μεγαλύτερης έμφασης στις ΜΜΕ· συμφωνεί εξάλλου με την Επιτροπή ότι η εμπορική πολιτική μπορεί να λειτουργήσει μόνο εάν η Ευρώπη εξακολουθήσει να εστιάζει στην άρση των εμποδίων για την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς·
3. χαιρετίζει τη δέσμευση της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία κάθε σημαντική πρωτοβουλία στον τομέα της εμπορικής πολιτικής θα υπόκειται σε αξιολόγηση των επιπτώσεων στην αειφορία· υπενθυμίζει τη σημασία διενέργειας εκ των υστέρων αξιολογήσεων και επισημαίνει ότι οι εκτιμήσεις επιπτώσεων και οι αξιολογήσεις, συμπεριλαμβανομένης της κατάλληλης διαβούλευσης με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς, είναι καίριας σημασίας για τη διαμόρφωση ορθών, διαφανών και τεκμηριωμένων εμπορικών πολιτικών·
4. καλεί την Επιτροπή να παρέχει έγκαιρη αξιολόγηση των επιπτώσεων στον προϋπολογισμό της ΕΕ και στις χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ διαρθρωτικές πολιτικές (ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία, Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση κ.λπ.) των μέτρων απελευθέρωσης του εμπορίου που προβλέπονται στις συμφωνίες ελευθέρων συναλλαγών ή που απορρέουν από πολυμερείς ρυθμίσεις όπως το θέμα της παροχής στην Κίνα του καθεστώτος της οικονομίας αγοράς·
5. υπογραμμίζει ότι τα μέτρα που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠΠ) έχουν συνήθως βραχυπρόθεσμο χαρακτήρα και ζητεί την ενίσχυση του συντονισμού με άλλες πολιτικές της ΕΕ, ιδίως με την πολιτική συνοχής, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι υφιστάμενες περιφερειακές ανισότητες εντός της ΕΕ όχι μόνο δεν θα αυξηθούν περισσότερο αλλά θα μειωθούν·
6. αναγνωρίζει την οικονομική σημασία της κανονιστικής εναρμόνισης, δεδομένου ότι έτσι περιορίζεται ο αριθμός των νομικών κανόνων με τους οποίους οφείλουν να συμμορφώνονται οι εμπορικοί εταίροι. Επισημαίνει, ωστόσο, την ανάγκη να υπάρξει μέριμνα ότι μια τέτοια εναρμόνιση στο πλαίσιο των εμπορικών συμφωνιών της ΕΕ θα διατηρήσει ή θα βελτιώσει τα πρότυπα σε ό,τι αφορά την προστασία των καταναλωτών, του περιβάλλοντος και των δικαιωμάτων των εργαζομένων·
7. αναμένει από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αποδείξει ότι είναι διαφανής όσον αφορά τα φιλόδοξα σχέδιά της για τις μελλοντικές διεθνείς εμπορικές συμφωνίες. Στο πλαίσιο αυτό, εφιστά την προσοχή στον φιλόδοξο στόχο της να επανακαθορίσει τις σχέσεις της ΕΕ με τους εταίρους από την Αφρική, τη Λατινική Αμερική και τις χώρες της Καραϊβικής, καθώς και να εντείνει την εμπορική συνεργασία στο πλαίσιο της πολιτικής γειτονίας της ΕΕ·

8. αναδεικνύει τον καθοριστικό ρόλο που διαδραματίζουν οι ΜΜΕ, καθώς αυτές συνιστούν τη ραχοκοκαλιά της περιφερειακής και της τοπικής ανάπτυξης και, ως εκ τούτου, της πολιτικής συνοχής της ΕΕ ως συνόλου και υπενθυμίζει ότι το κόστος συμμόρφωσης με τα διεθνή πρότυπα είναι συνήθως μεγαλύτερο για τις ΜΜΕ απ' ό,τι για τις πολυεθνικές εταιρείες. Επικροτεί, εν προκειμένω, το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποδίδει στις ΜΜΕ εξέχοντα ρόλο στο πλαίσιο της στρατηγικής της, προβάλλοντας τις δυσκολίες που αυτές αντιμετωπίζουν όσον αφορά την ελευθέρωση του εμπορίου και ζητεί από τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να συμμετέχουν ουσιαστικά στον διάλογο που προβλέπεται να δρομολογηθεί μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών σχετικά με τις ειδικές ανάγκες των ΜΜΕ·

9. υπογραμμίζει ότι οι τρεις βασικές αρχές - αποτελεσματικότητα, διαφάνεια και αξίες - ενίοτε μπορεί να είναι αντικρουόμενες και προσυπογράφει το επιχείρημα που διατυπώνεται στην ανακοίνωση σύμφωνα με το οποίο η εμπορική πολιτική θα πρέπει να συνεκτιμηθεί και, ενδεχομένως, να προωθήσει επίσης πολλούς άλλους τομείς πολιτικής, ζητεί, ωστόσο, μεγαλύτερη σαφήνεια ως προς τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσε να υλοποιηθεί αυτός ο στόχος στην πράξη· σημειώνει περαιτέρω ότι τα οικονομικά συμφέροντα δεν πρέπει να υπερισχύουν της εξασφάλισης της ίσης πρόσβασης στις δημόσιες υπηρεσίες·

10. τονίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι, κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, μέχρις ότου το Διεθνές Δικαστήριο Επενδύσεων έχει αντικαταστήσει πλήρως το σύνολο των μηχανισμών επίλυσης επενδυτικών διαφορών που προβλέπονται στις εμπορικές συμφωνίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οικονομικά συμφέροντα δεν θα υπερισχύσουν του δικαιώματος των αρμόδιων δημόσιων αρχών να παρέχουν δημόσιες υπηρεσίες στον κατάλληλο συνδυασμό που αυτές κρίνουν αναγκαίο·

11. εκφράζει την ικανοποίησή της για την ανακοίνωση στην οποία προέβη η Επιτροπή στις 29 Φεβρουαρίου 2016 ότι το κεφάλαιο για την προστασία των επενδύσεων της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της ΕΕ και του Καναδά (CETA) αφορά τα στοιχεία της αναθεωρημένης προσέγγισης που προτείνει η ΕΕ για ένα πιο διαφανές σύστημα επίλυσης διαφορών μεταξύ επενδυτών και κρατών και προβλέπει:

- πιο δεσμευτική διατύπωση ως προς το δικαίωμα όλων των επιπέδων διακυβέρνησης να ρυθμίζουν την προστασία των επενδύσεων,
- σύσταση μόνιμου και θεσμοθετημένου δικαστηρίου αρμόδιου για την επίλυση διαφορών απαρτιζόμενου από 15 μέλη που ορίζονται εκ των προτέρων από τα μέρη της συμφωνίας,
- σύσταση εφετείου που θα εξετάζει τη νομιμότητα των αποφάσεων και θα τις ακυρώνει σε περίπτωση σφάλματος,
- πιο λεπτομερείς κανόνες δεοντολογίας προς αποφυγή κάθε σύγκρουσης συμφερόντων·
- δέσμευση της ΕΕ και του Καναδά να εργαστούν για τη σύσταση πολυμερούς μόνιμου δικαστηρίου ή εφετείου για επενδύσεις·

12. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη θέση που λαμβάνει η Επιτροπή για τις δημόσιες υπηρεσίες, με βάση την οποία οι μελλοντικές εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ δεν πρέπει να εμποδίζουν τις δημόσιες αρχές σε όλα τα επίπεδα να οργανώνουν, να στηρίζουν ή να ρυθμίζουν την παροχή δημόσιων υπηρεσιών, ούτε να επιβάλλουν στα συμβαλλόμενα κράτη την υποχρέωση να ιδιωτικοποιήσουν οποιαδήποτε ή να εμποδίζουν τη διεύρυνση του πεδίου των δημόσιων υπηρεσιών·

13. υπογραμμίζει ότι οι αυτοδιοικητικές αρχές πρέπει, ανά πάσα στιγμή, να έχουν τη δυνατότητα να οργανώνουν την παροχή υπηρεσιών γενικού συμφέροντος, ανεξάρτητα από το πώς παρέχονται και πώς χρηματοδοτούνται οι υπηρεσίες αυτές·

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

14. επιδοκιμάζει τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων (στη σύνθεση των Υπουργών Εμπορίου) που συμφωνήθηκαν κατά τη συνεδρίαση της 27ης Νοεμβρίου 2015, καθότι αντιπροσωπεύει μια πολύ ισορροπημένη προσέγγιση, η οποία μετατοπίζει το βάρος αλλά όχι την ουσία της εμπορικής πολιτικής σύμφωνα με την εξωτερική πολιτική της ΕΕ·

15. θεωρεί ότι η εδαφική διάσταση της στρατηγικής θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές σε ολόκληρη την ΕΕ θα επωφελούνται ισότιμα από την οικονομική ανάπτυξη και τις επενδυτικές ευκαιρίες που αναμένεται να προκύψουν από τις συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών και τις εμπορικές συμφωνίες γενικότερα, όπως αυτές περιγράφονται στην παρούσα ανακοίνωση της Επιτροπής. Θα πρέπει επίσης να καταστεί σαφές τι μπορεί να σημαίνουν οι συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών σε σχέση με τις δημόσια χρηματοδοτούμενες δραστηριότητες σε τοπικό επίπεδο για τη διασφάλιση της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι και της αυτονομίας της τοπικής διοίκησης·
16. ζητεί, σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 106 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), καθώς και το πρωτόκολλο (αριθ. 26) σχετικά με τις υπηρεσίες γενικού συμφέροντος, να εξαιρεθούν οι τρέχουσες και οι μελλοντικές υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος και γενικού οικονομικού συμφέροντος (συμπεριλαμβανομένων, αλλά όχι μόνον, της ύδρευσης, της υγείας, των κοινωνικών υπηρεσιών, των συστημάτων κοινωνικής προστασίας και της εκπαίδευσης, της διαχείρισης των αποβλήτων και των δημόσιων μεταφορών) από το πεδίο εφαρμογής των εμπορικών συμφωνιών·
17. εκτιμά ότι υπάρχει διαπιστωμένη ανάγκη για εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων διεθνοποίησης των ΜΜΕ σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο με τη συμμετοχή τοπικών και περιφερειακών φορέων. Σε αυτό συμπεριλαμβάνεται και ο εντοπισμός των ελλείψεων προκειμένου να περιοριστούν οι ανισότητες και οι αρνητικές επιδράσεις που μπορεί να επιφέρει σε ορισμένες περιφέρειες η μεγαλύτερη ελευθέρωση των εμπορικών συναλλαγών·
18. υποστηρίζει ότι είναι σημαντικό να υπενθυμιστεί ότι το εμπόριο και οι επενδύσεις δεν μπορεί να αφορούν μόνο το άνοιγμα των αγορών, το οποίο, με τη σειρά του, θα τονώσει τον ανταγωνισμό και την καινοτομία με στόχο την προώθηση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης, χάρη στην οποία, στη συνέχεια, δημιουργούνται θέσεις εργασίας και προάγεται η ανάπτυξη. Αφορούν επίσης και την απαραίτητη ανάπτυξη όλων των περιφερειών για την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής και της ευημερίας όλων των πολιτών·
19. εκφράζει την ικανοποίησή της για την έμφαση που αποδίδεται στις αξίες της ΕΕ στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής και στην προώθηση των θεμελιωδών ευρωπαϊκών αξιών, όπως η βιώσιμη ανάπτυξη και τα ανθρώπινα δικαιώματα στο πλαίσιο των εμπορικών συμφωνιών, φρονεί, ωστόσο, ότι αυτές πρέπει να καθορίζονται σαφώς·
20. αναγνωρίζει ότι η ρυθμιστική σύγκλιση στο πλαίσιο των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών σε τομεακό επίπεδο μπορεί να συμβάλει στο να αποφευχθούν η άσκοπη αλληλεπικάλυψη των διαδικασιών και των απαιτήσεων αδειοδότησης, γεγονός που οδηγεί σε ισοδύναμα αποτελέσματα. Ωστόσο πρέπει, προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε μεταγενέστερη διαφορά, να διατυπωθεί με ακρίβεια το κείμενο της συμφωνίας και να καταρτιστεί ένας «θετικός» κατάλογος όλων των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο των συμφωνιών για το εμπόριο των υπηρεσιών·
21. χαιρετίζει την εστίαση της υπό εξέταση ανακοίνωσης στο αναξιοποίητο δυναμικό των ΜΜΕ και στην ανάγκη να τους εξασφαλιστεί μια καλά στοχευμένη στήριξη, με αφετηρία την ορθή εμπορική πολιτική·
22. επισημαίνει ότι η ρυθμιστική σύγκλιση είναι ιδιαίτερα σημαντική διότι προσφέρει δυνατότητες διεθνοποίησης και ένταξης των ΜΜΕ στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας·
23. κατά τη γνώμη της, στόχος όλων των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών θα πρέπει να είναι η επίτευξη ενός ισορροπημένου αποτελέσματος σε ευαίσθητους κλάδους, όπως, για παράδειγμα, η γεωργία και να βασίζονται στην αναγνώριση των ποιοτικών προϊόντων και στην προστασία τους, σε διεθνές επίπεδο, από το φαινόμενο της παραχάραξης·
24. συμμερίζεται την άποψη ότι η εντατικοποίηση της συζήτησης σχετικά με την εμπορική πολιτική της ΕΕ παρέχει μια ευκαιρία για τη βελτίωση της συμμετοχής όλων των εμπλεκόμενων φορέων στην προετοιμασία, τη διαπραγμάτευση και την εφαρμογή των διαφόρων πρωτοβουλιών μας στον τομέα αυτό. Προς τούτο, είναι ωστόσο αναγκαίο να διασφαλισθεί η διαφάνεια σε μεγαλύτερο βαθμό από ό, τι συμβαίνει σήμερα·
25. ζητεί την ενίσχυση των μέτρων στήριξης της αειφόρου ανάπτυξης και της χρηστής διακυβέρνησης μέσω εμπορικών συμφωνιών, πολυμερών πρωτοβουλιών και πέραν αυτών, με έμφαση στο ελεύθερο, δίκαιο και ηθικό εμπόριο, στην προστασία του περιβάλλοντος, στα εργασιακά δικαιώματα, στις αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας καθώς και στα ανθρώπινα δικαιώματα, στην υγεία και στην προστασία των καταναλωτών, στην καλή μεταχείριση των ζώων, προστατεύοντας ταυτόχρονα την πολιτιστική πολυμορφία και προάγοντας την ανάπτυξη μέσω του εμπορίου, συμπεριλαμβανομένης της βοήθειας για το εμπόριο και του θεματολογίου για το 2030·

26. φρονεί ότι οι εμπορικές συμφωνίες θα πρέπει να παρέχουν ίσες ευκαιρίες σε όλα τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες, συμπεριλαμβανομένων των εξόχως απόκεντρων περιοχών και υπερπόντιων εδαφών, της ΕΕ και σε όλους τους σχετικούς τομείς, συμπεριλαμβανομένων της βιομηχανίας, της γεωργίας και των υπηρεσιών. Επικροτεί, στο πλαίσιο αυτό, το γεγονός ότι το Συμβούλιο υπογράμμισε την ανάγκη να διευκολυνθεί και να βελτιωθεί η ένταξη των ευρωπαϊκών εταιρειών στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας, ιδίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ).

27. επιδοκιμάζει τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εφαρμογή διαφανών μέτρων και εκφράζει την ελπίδα ότι θα ακολουθήσουν και άλλα συγκεκριμένα μέτρα για μεγαλύτερη προβολή, όπως η υποχρέωση διαφάνειας σε σχέση με τις διαπραγματευτικές θέσεις, και από την πλευρά των άλλων μερών. Επικρίνει ωστόσο την ανακοίνωση για την αδυναμία της να εξετάσει διεξοδικά πιο θεμελιώδη προβλήματα σχετικά με τη διαφάνεια στη διαδικασία χάραξης των εμπορικών πολιτικών σε επίπεδο κρατών μελών της ΕΕ, για παράδειγμα, ο τρόπος με τον οποίο διατυπώνονται οι στόχοι της εμπορικής πολιτικής πριν από την έναρξη των διαπραγματεύσεων, δηλαδή, στο στάδιο κατά το οποίο τα 28 κράτη μέλη θέτουν μια εντολή.

28. τονίζει ότι τα δικαιώματα των καταναλωτών στην ΕΕ πρέπει να εξισορροπηθούν περισσότερο στη σύζηση σχετικά με το εμπόριο πέρα από τα θέματα για την προστασία της ιδιωτικής ζωής, την ασφάλεια των καταναλωτών και το δικαίωμά τους να είναι ενημερωμένοι σχετικά με τα προϊόντα. Τα βασικά στοιχεία της προστασίας του καταναλωτή που πρέπει να τηρούνται και να διαφυλάσσονται είναι η ενημέρωση, η διαφάνεια και η ελευθερία επιλογής.

29. ισότιμη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στις εξαγωγικές ΜΜΕ και στις μη εξαγωγικές ΜΜΕ, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ότι τα οφέλη του ανοικτού εμπορίου και της εμπορικής πολιτικής της ΕΕ δεν περιορίζονται αποκλειστικά σε εκείνες τις ΜΜΕ που συμβάλλουν στην εξαγωγική οικονομία ενός κράτους μέλους.

30. ενθαρρύνει τους διαπραγματευτές της ΕΕ να ασκήσουν πιέσεις για τη συμπερίληψη ενός ειδικού κεφαλαίου για τις μικρές επιχειρήσεις σε όλες τις μελλοντικές εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ.

31. πιστεύει ότι η μείωση του κόστους των κανονιστικών ρυθμίσεων θα οδηγήσει σαφώς σε μεγαλύτερη αύξηση, στοιχείο που θα βοηθήσει τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις να διεισδύσουν σε νέες αγορές στις οποίες τα αλληλεπικαλυπτόμενα συστήματα μεταξύ των εμπορικών εταιριών εκτός των ΣΕΣ λειτουργούν ως εμπόδιο για την είσοδο στην αγορά και συμβάλλουν ώστε οι μεγαλύτερες, καλά εδραιωμένες εταιρείες να μονοπωλήσουν τις αγορές.

32. υποστηρίζει ότι το μεγαλύτερο άνοιγμα των εμπορικών συναλλαγών αποτελεί αντίδοτο στα χαμηλά επίπεδα επενδύσεων, καθώς λειτουργεί ως κίνητρο για την παγκόσμια οικονομία σε μια χρονική στιγμή κατά την οποία το δημόσιο χρέος παραμένει σε υψηλά επίπεδα.

33. σημειώνει το γεγονός ότι η ανακοίνωση αποδίδει ιδιαίτερη έμφαση στις διμερείς συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών (ΣΕΣ). ωστόσο, συνιστά στην ΕΕ να εντάξει με πιο ισχυρό τρόπο την εμπορική πολιτική της στο πλαίσιο του πολυμερούς θεματολογίου του ΠΟΕ.

34. ανησυχεί ότι η αυξανόμενη εστίαση στο θεματολόγιο του διμερούς εμπορίου προωθεί το σχηματισμό οικονομικών συνασπισμών και ευνοεί τις διακρίσεις και την ανταγωνιστική απορρύθμιση, εις βάρος των οικονομικά ασθενέστερων κρατών με περιορισμένη διαπραγματευτική ισχύ.

35. επισημαίνει ότι ένα ολοένα και πιο σύνθετο δίκτυο προτύπων και κανόνων θα έχει δυσμενείς συνέπειες για όλες τις πλευρές και ζητεί από την Επιτροπή να μεριμνήσει για τη συνέργεια και τη συνεκτικότητα των διμερών, πλειονομερών και πολυμερών συμφωνιών που τελούν υπό διαπραγμάτευση· επίσης, οι νέες συμφωνίες θα πρέπει να εμπνέονται από τις αρχές της σαφήνειας, της διαφάνειας και της απλούστευσης.

36. θεωρεί ότι η εμπορική πολιτική της ΕΕ θα πρέπει να εξετάσει συγκεκριμένα την προώθηση του εμπορίου σε τομείς στους οποίους η ΕΕ κατέχει ηγετική θέση παγκοσμίως, για παράδειγμα, στις πράσινες τεχνολογίες.

37. κρίνει απαραίτητο οι περιφέρειες και τα τοπικά και τα περιφερειακά εμπορικά επιμελητήρια ή οι ισοδύναμες αντιπροσωπευτικές οργανώσεις με πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα να ενημερώνονται δεόντως για τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που ανακύπτουν από την αύξηση των διεθνών εμπορικών συναλλαγών. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τις ΜΜΕ, οι οποίες είναι πιο πιθανό να μη διαθέτουν τους αναγκαίους ιδίους πόρους για να παρακολουθούν τις εξελίξεις στο παγκόσμιο εμπόριο.

38. πιστεύει ότι θα πρέπει να υπάρξει μεγαλύτερη συνοχή της εμπορικής πολιτικής με τις πολιτικές που αποσκοπούν στην παροχή βοήθειας στις αναπτυσσόμενες χώρες, χωρίς, ωστόσο, να παραβλέπεται το συμφέρον της στρατηγικής και συνεχούς ανάπτυξης της ΕΕ·

39. τονίζει ότι τα πρότυπα εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των οκτώ θεμελιωδών συμβάσεων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, θα πρέπει να εφαρμόζονται εξίσου σε όλα τα κεφάλαια των εμπορικών συμφωνιών, και ότι οι εν λόγω συμφωνίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν μία ρήτρα αναθεώρησης που θα επιτρέπει σε ένα μέρος να εγκαταλείπει τη συμφωνία ή να αναστέλλει τις δεσμεύσεις σε περίπτωση παραβιάσεων των εργασιακών και κοινωνικών προτύπων·

40. υπογραμμίζει ότι, σε ό,τι αφορά τις επενδυτικές συμφωνίες, οι δεσμεύσεις για την προστασία των θεμιτών μέτρων δημόσιας πολιτικής κατά των προκλήσεων που παρουσιάζουν οι συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών είναι υψίστης σημασίας, δεδομένου ότι, για τα κράτη μέλη, δεν πρέπει να υπάρχει κανένα εμπόδιο αναφορικά με την επιδίωξη των νόμιμων στόχων δημόσιας πολιτικής, όπως, λόγω χάρη, τα μέτρα κατά της κατανάλωσης καπνού·

41. επισημαίνει ότι η συζήτηση σχετικά με τον μηχανισμό επίλυσης διαφορών μεταξύ επενδυτών και κράτους (ISDS — «investor-state dispute settlement») και το Σύστημα Επενδυτικών Δικαστηρίων (ICS — Investment Court System) είναι περίπλοκη και ζητεί οι νομικές διαφορές που επηρεάζουν τη συμμόρφωση με τις εμπορικές συμφωνίες να εξετάζονται στα δημόσια δικαστήρια του τόπου όπου διατηρεί την έδρα του ο εναγόμενος, οι δε νομικές διαδικασίες να διεξάγονται στη γλώσσα του εναγομένου και σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας του. Πρέπει, επίσης, να διασφαλίζεται το δικαίωμα προσφυγής. Οι διαδικασίες για την επίλυση διαφορών μεταξύ κρατών θα πρέπει να στηρίζονται στις αντίστοιχες διαδικασίες που ισχύουν στο πλαίσιο του ΠΟΕ·

42. καλεί, επιπλέον, την Επιτροπή να εξασφαλίζει μέχρι τη θέσπιση του ΔΔΕ ότι οι ρήτρες περί πλέον ευνοούμενου κράτους δεν θα χρησιμοποιούνται επ' αόριστον για την επίλυση διαφορών μεταξύ επενδυτών και κρατών σε όλες τις σχετικές εμπορικές συμφωνίες·

43. φρονεί ότι οι εμπορικές συμφωνίες, ακόμη και αφού έχουν εγκριθεί και επικυρωθεί, θα διαθέτουν έναν μηχανισμό (ένα είδος ρυθμιστικού εποπτικού οργάνου), ο οποίος θα επιτρέπει τις τεχνικές προσαρμογές, καθώς και μια ρήτρα επανεξέτασης για ενδεχόμενη αναθεώρηση της εκάστοτε συμφωνίας, και μια ρύθμιση η οποία θα επιτρέπει ανά πάσα στιγμή την αναιρέση αποφάσεων που αφορούν μέτρα απελευθέρωσης —ακόμη και στην περίπτωση των αποφάσεων που λαμβάνονται από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές στον τομέα της αρμοδιότητάς τους·

44. υποστηρίζει ότι είναι επίσης σημαντικό οι εκπρόσωποι της ΕΕ και των εμπορικών εταιρών που θα δραστηριοποιούνται στο εν λόγω όργανο να είναι καλά ενημερωμένοι και να εκπροσωπούν με ισορροπημένο τρόπο τα συμφέροντα των επιχειρήσεων·

45. τονίζει ότι είναι ζωτικό να καταβληθούν προσπάθειες προκειμένου να απλουστευθούν οι συναλλαγές με το σύνολο των λοιπών χωρών, με τις οποίες η ΕΕ δεν έχει συνάψει συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών·

46. συμφωνεί με την άποψη της Επιτροπής ότι η αποκατάσταση της ισορροπίας όσον αφορά τη σχετική συμβολή των ανεπτυγμένων και αναδυόμενων οικονομιών στο σύστημα συνιστά βασική προϋπόθεση για μια ικανοποιητική μελλοντική πορεία·

47. τονίζει ότι καμία εμπορική συμφωνία της ΕΕ δεν πρέπει να οδηγήσει σε χαμηλότερα επίπεδα προστασίας των καταναλωτών, της υγείας, του περιβάλλοντος ή κοινωνικής και εργασιακής προστασίας από τα επίπεδα που ισχύουν σήμερα και συνιστά την περαιτέρω ενίσχυσή τους στην ΕΕ και στα κράτη μέλη. Επιπλέον, πρέπει να παραμείνει δυνατή η περαιτέρω ανάπτυξη του επιπέδου αυτού. Συνιστά την περαιτέρω ενίσχυση των αρχών αυτών και ζητεί να αποσαφηνιστεί ότι αυτό ισχύει και για την ασφάλεια των προϊόντων, την προστασία της υγείας των ανθρώπων και των ζώων, καθώς και για την προστασία των δεδομένων· αναμένει να διατηρηθούν τα περιθώρια ελιγμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και των κοινοβουλίων και των κυβερνήσεων των κρατών μελών, στοίχειο το οποίο θα εξασφαλίσει στους πολίτες τη δημοκρατική δυνατότητα να ασκούν επιρροή στον συγκεκριμένο τομέα·

48. ζητεί μέτρα για την υποστήριξη των καταναλωτών στο πλαίσιο των διασυνοριακών συναλλαγών αγαθών και υπηρεσιών με τρίτες χώρες, π.χ. μέσω ηλεκτρονικών σημείων επαφής που θα παρέχουν πληροφορίες ή θα βοηθούν σε περιπτώσεις προσφυγών·

49. επιδοκιμάζει τη συμπερίληψη διατάξεων για την καταπολέμηση της διαφθοράς στις εμπορικές συμφωνίες, ως ένα πρόσθετο μέτρο προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι όλες οι επιχειρήσεις και οι καταναλωτές θα μπορούν να επιδιώξουν την αποκόμιση των οφελών μιας συμφωνίας, προκειμένου να μειωθούν οι περιφερειακές αποκλίσεις·
50. πιστεύει ότι η Επιτροπή των Περιφερειών διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο ούτως ώστε να εξασφαλιστεί ότι τα οφέλη των εμπορικών συμφωνιών γίνονται αισθητά σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο και ότι οι συμφωνίες, τα οφέλη των οποίων δεν έχουν γίνει αισθητά σε τοπικό επίπεδο, τίθενται σε επανέλεγχο.
51. υπογραμμίζει την ανάγκη να συμπεριλάβει η ΕΕ τις δημόσιες συμβάσεις στις διεθνείς εμπορικές συμφωνίες, οι οποίες θα παρέχουν ταυτόχρονα μόχλευση στις διαπραγματεύσεις, προκειμένου να αντιμετωπισθεί η αναντιστοιχία μεταξύ του ανοίγματος των αγορών δημοσίων συμβάσεων της ΕΕ και των περιοριστικών πρακτικών που ακολουθούν μείζονες εμπορικοί εταίροι·
52. εκφράζει την ικανοποίησή της για την αναθεωρημένη πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά το μέσο για τις διεθνείς προμήθειες ⁽¹⁾ και υπογραμμίζει ότι το εργαλείο αυτό μπορεί να συμβάλει στην καταπολέμηση της διαφθοράς σε τρίτες χώρες. Επιπλέον, ζητεί μια ισορροπημένη χρήση του μέσου προκειμένου να αποτραπεί η χρήση του για προστασία ή κάλυψη των αγορών δημοσίων συμβάσεων της ΕΕ.
53. υπογραμμίζει τις εξειδικευμένες ανάγκες των ΜΜΕ της ΕΕ και των δυσκολιών που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν όταν συμμετέχουν σε αγορές δημοσίων συμβάσεων τρίτων χωρών. Εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι το εν λόγω μέσο δεν θα εφαρμόζεται στις προσφορές που υποβάλλονται από ΜΜΕ της ΕΕ και για το γεγονός ότι η εφαρμογή του περιορίζεται σε συμβάσεις που υπερβαίνουν ένα ανώτατο όριο.

Βρυξέλλες 8 Απριλίου 2016.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

⁽¹⁾ COM(2016) 34 final.